

schoone werk over de omwenteling van 1830 ten slotte het resultaat dier revolutie, dat, met behoud van den naam, inderdaad het koninklijk gezag in Frankrijk is verdwenen, en de volkssouvereiniteit, wel is waar nog niet in alle hare gevolgtrekkingen, als beginsel van staatsregeling is aangenomen ⁸⁹). Waarbij den burgerkoning de strijd wacht tusschen hen, die zich in dien nieuwen toestand behagelijk voelden, niet verder willen gaan, en degenen die, met de macht van het beginsel gewapend, aandringen op volledige toepassing van de leer, ook door de eersten ingeroepen, om den troon van Karel X omver te werpen, terwijl in het verleden altijd de meer consequente revolutiepartij in Frankrijk over de minder consequente de zege heeft behaald ⁹⁰). Echter kon die strijd tusschen de partij van het verzet en die der beweging, de kamp tusschen liberalen en radicalen, onderbroken worden. Ook door optreden tegen het buitenland. Het voorbeeld van Napoleon zoude eene imperialistische restauratie van de zijde eens veldheers kunnen uitlokken, die hoopte in eenen algemeen continentalen oorlog Napoleon's wijze van regeeren in Frankrijk te herstellen en door de absolute macht van het zwaard zich uit den knoop van den partijstrijd te bevrijden ⁹¹).

En reeds nu, zoo gaat hij voort, zijn de gebeurtenissen in Frankrijk voor geheel Europa noodlottig geworden. Eer nog het jaar naar zijn einde neeg, brak in verschillende landen een ras op elkander volgende rij van opstanden uit, wier hoofden zich meerendeels beriepen op de gebeurtenissen der Juli-dagen in Parijs ⁹²).

Maar bovendien kwam in Frankrijk zelf uit, hoe de revolutiegeest ook tegenover het buitenland, tegenover het volkenrecht, zich op dezelfde wijze zocht te openbaren als in het verleden. Niet anders, zegt Guizot, was in dat opzicht de beweging na de omwenteling van 1830 dan een in sleur terugkeeren tot de praktijken van het revolutionaire en keizerlijke tijdperk, een terugvallen in den oorlog van propaganda en verovering, te meer ongelegen en gevaarlijk, omdat daaraan ontbrak elk groot en schoonschijnend motief, tenzij dan dit ééne denkbeeld, dit ééne gevoel, dat te midden van het geschreeuw van dien tijd eenigen schijn van grootheid had: de wensch, dat Frankrijk, onafhankelijk van alle onmiddellijk en tegenwoordig voordeel, tot vervulling van eene roeping van beschaving en waarheid, zich overal in Europa zoude op-